

A woman with long, dark, wavy hair is the central figure, her hands held up to cover her eyes. She is positioned in a forest setting. To her left, a bright, golden light emanates from behind a tree trunk, creating a strong glow. A complex, multi-layered geometric pattern, resembling a Sri Yantra or a similar sacred symbol, is overlaid on the image, centered behind the woman. The overall color palette is dominated by dark greens and browns of the forest, contrasted with the bright yellow and orange of the light on the left.

Palea Ulla

TRI HLAVY

KERBERY

MALÁ

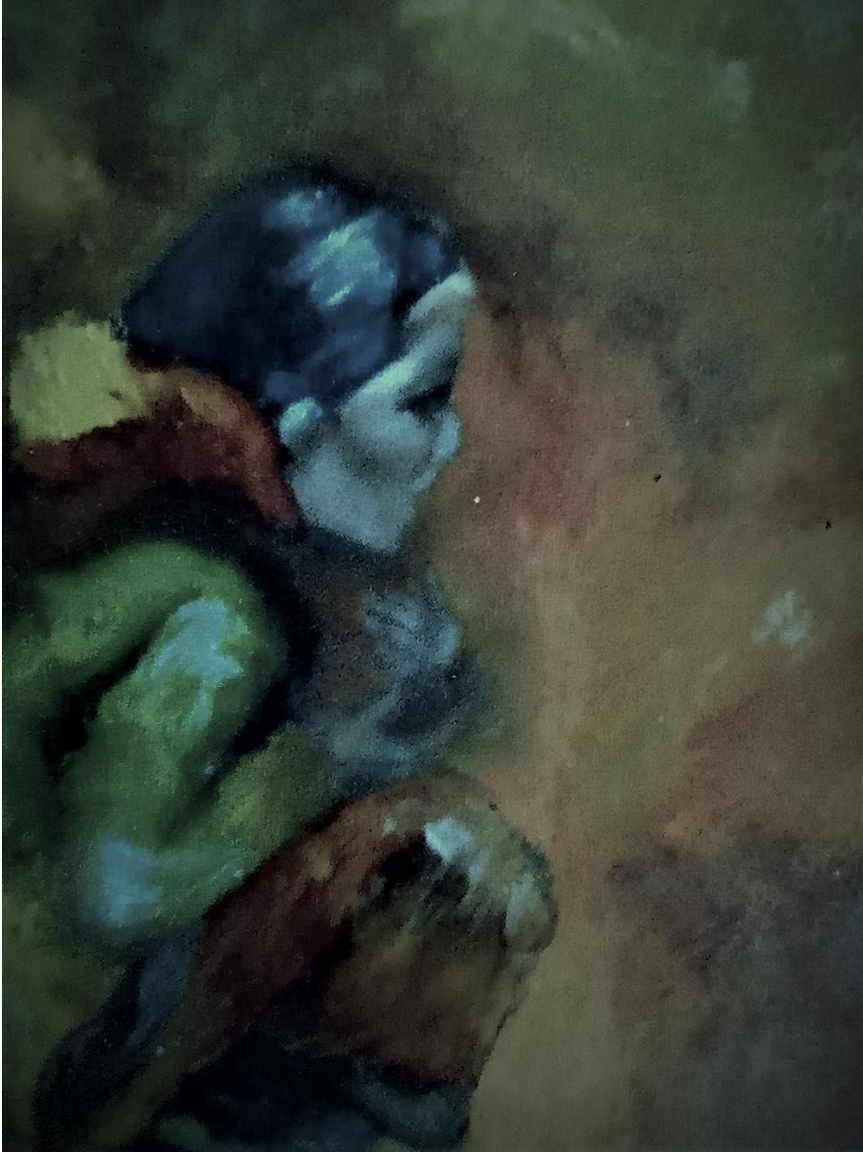
Mala belasé očká. Na tváričke jej v prvých rokoch detstva žiaril úsmev. Tak ako na tvári jej matky, ktorá hoci bojovala, nikdy nestrácala zmysel pre humor. Miestami krutý, čo súviselo s drámou, v ktorej vyrastala a vyformovala v nej neskrotnú povahu, ktorú odovzdala ďalej, do srdca nepoznačeného malého stvorenia. Dievčatko bolo živé a milovalo celý svet, čo jej okolie vracalo úsmevom. Jej starší brat na ňu preto veľmi žiarlil a znepríjemňoval jej celé detstvo. Istá kartárka sa v dospelosti dievčaťa vyjadrila o týraní celou rodinou, ktorá si na nej, ako na najmladšej, ventilovala svoje frustrácie. Táto zmena nastala už v jej siedmich rokoch, po rozchode rodičov. V dievčati zostala zakorenená dobromyseľnosť a oddaná láska, avšak prijímaná už bola viac-menej ako otravná a úsmev od rodiny nahradila bitka a nenávisť k jej neschopnosti vykonávať prácu a myslieť ako jej starší členovia. Už bola nezaujímavá a akosi sa na ňu zabudlo. Nedokázala pochopiť, že rodičia, z ktorých života sa vytratila vzájomná úcta a láska, musia čeliť životu každý osve. A dievča v rodine bolo jediným putom, ktoré ich ešte držalo v kontakte s občasnými návštevami. A tak akosi prirodzene pomáhala mame, keď počúvala o jej pohnutom živote už ako jedenásťročná a úspešne motivovala otca, s kusom celého svojho srdiečka, aby prestal piť a fajčiť.

Mala rada aj tento svet, v ktorom do piatich rokov vyrastala, rozvíjala ho a v správnych chvíľach si kradla pozornosť a lásku. Hlboko vstrebávala znalosti, vedomosti a talent ľudí, ktorí sa okolo nej pohybovali. Zaujímalo ju výtvarno a žila s prírodou. Keď sa odsťahovali do mesta blízko matkinej rodnej dediny, odhalila sa jej nová, slobodnejšia a pestrejšia tvár života, hoci musela úplne sama prekonávať mnoho prekážok a vyrovnat' sa s krutosťami, ktoré dovtedy nepoznala. Mala vtedy jedenásť rokov a asi mesiac ju sužoval strach zo smrti. Neskôr si zhotovila vrecúško, do ktorého si poukladala najobľúbenejšie hračky a ďalšie jej srdcu blízke predmety. Začala vnímať i pominuteľnosť tohto sveta, preto si archivovala staré obaly z potravín, ktorých obrázky sa z roka na rok stávali výtvarne úbohejšími. Ostro vnímala plynutie času a Nový rok vždy prežívala vo veľkom rozrušení. Jej počiatočná vnútorná osamelosť asi na rok vyvolala istú uzavretosť a smútok. V škole si však ponachádzala kamarátky, ktoré sa o ňu doslovne hádali. Našla opäť lásku, ktorá jej bola opätovaná. Začali si ju všímať aj chlapci, ktorí si ju obľúbili, a vtedy sa menila na sebavedomé dievča. Úsmev, predtým akoby naučený, bez vnútornej autenticity, prekvitol do šibalského a šťastného. Obdarovala ním skoro každého, čo sa dozvedela z detského pamätníka, do ktorého jej tento pre ňu nový poznatok o sebe vpísala učiteľka pri ukončovaní deviateho ročníka. Okolie nového mesta pri vysokých, skalnatých vrchoch, poskytovalo bezpočet možností ako tráviť čas po vyučovaní. Doma až do večera nebol nik, a tak malo dievča nadostač slobody, vnútornej i vonkajšej, na to, aby sa z jej života začalo pomaly stávať dobrodružné umelecké dielo. Nepatrila medzi vyspelé krásavice, bola drobučká a chudá, preto občas i vysmievaná. Nosila okuliare a mala krivý zub. Avšak vôbec nič jej spolužiačky a spolužiakov neodradilo od toho, aby ju mali radi a ako to už medzi deťmi býva, cez mnohé urážky a priamosti, zostávali jej vernými spoločníkmi na jej osamelej ceste vnímavej bytosti s vlastným vnútorným životom.

Keď ráno kráčala do školy, rozprestieral sa jej výhľad na polia a malý lesík pod kopcom, na ktorom stál panelák, v ktorom bývala. Sídliisko bolo vo výstavbe, takže všade navôkol bola

rozrytá zem, kde-tu stroje, kopce a kopčeky hlíny, strže a jamy, lúky poprerastané burinou a inými porastami obklopujúcimi panelové domy. Vonkoncom nesúrodé a veľmi lákavé prostredie podnecujúce zvedavosť, ktoré poskytuje fantázii priestor pre hru.

Okrem toho si na každom kroku mohla nájsť nejaké zvieratko, či už to boli žubrienky, žaby, drobné vtáctvo, holuby a mačky alebo i obyčajné slimáky a ulitníky. V noci na prašnej ceste pod oknom pozorovala srnky a zajace. S kamarátkami sa občas vybrala na dlhé cesty do polí, na stráňach pod zelenými borovicami a cestičkami ich obklopovala letná ospalivosť, vôňa divých kvetov a trávín, v lesíkoch zasa vlhká sviežosť zelene a papradia či potuchnutá vôňa kyprej zeminy. Z výprav sa vracala doškriabaná, poštipaná, ale šťastná. Založila si zbierky prírodnín, z ktorých vyrábala predmety na ozdobu. S kamarátkou často navštevovali knižnicu, pričom jej obľúbenými boli knihy pre deti a mládež buď z romantickej edície pre dievčatá, alebo dobrodružné. Často sa jej na vyučovaní myseľ zatúlala a atmosféru z deja knižky si preniesla za školskú lavicu, dívajúc sa zasnene oknom na kníšući sa topoľ a neďaleké hory.

Rána bývali naozaj čarovné. Vstávala sama so staroružovým drnčiacim budíkom a sledovala východ slnka. Viackrát sa stalo, že zaspala. Občas ju musela prebudiť kamarátka zvončekom. Mnohokrát na ňu dokonca čakala, kým sa zobudí, a strapatá so závratom prebehne cez blatistý kopec zarastený burinou a usadí sa do lavice, aby tam podriemkala a v polosne sa dotýkala voňavých stránok nových učebníc, snažiac sa pospájať slovíčka dňa do logického celku.

Spolužiaci sa jej občas smiali, že je *sto rokov za opicami*. Smiala sa s nimi. Kamaráti ju naučili písať na dvoch prstoch a obdivovali jej šikovnosť. V recitačných a speváckych súťažiach získavala prvé alebo druhé miesta. Pamätá si situáciu, keď recitovala dojímavú báseň *Starý Bodrik a vlk*, a tak silno sa vcítila do deja, že jej začalo šumieť v ušiach, dostala závrat a padala. Nebyť učiteľky, zrúti sa na zem. Hanbila sa za túto svoju slabosť asi dva roky. Najviac sa jej posmieval chlapec, ktorý jej robil zle, avšak v jeho smiechu bolo cítiť skôr milotu ako zlo. Bola odolná, no keď išlo o city, dramatizovala. Pri čítaní knihy *Búrlivé výšiny* dostala tridsaťosem stupňovú horúčku. Knihy boli jej bohatstvom, životom za závesom, naplnením srdca bez väčšej opory rodiny. Keď jej v deviatej triede povedal kamarát: „Si malá osoba, ale veľká osobnosť“, nevedela mu odpovedať, ani zareagovať, a tak červenajúc sa, predniesla ctnostné: „Ty si debil.“ Smiali sa však obaja. Dovtedy patrila ešte s

dvoma *kvietkami* do takzvanej Svätej Trojice – dvaja najlepší kamaráti boli ako jej bratia. Dvaja ďalší chlapci ju radi odprevádzali domov, mali spoločnú cestu. Lichotili jej a boli to slovíčka úprimné, skryté za rumencom. Prežívala s nimi snehové bitky a zlomyseľnosti. Hnev jedného z nich dokonca premohla pri súboji ručne-stručne.

Po období detstva sedela pri železničnej trati, pri ktorej s obľubou sledovala vlaky a s napätím čakala, kým sa priblížia, aby jej v rozpálenej vôni éteru oceľovými kolesami vylisovali na koľajnici položené hliníkové mince. Vždy, keď sa rušeň blížil, prežívala napätie s rozbúšeným srdcom, pretože koľajnici už dopredu syčali. Pred rušňom s dráhou v úžľabine tvaru V musela vybehnúť skryť sa na breh. Často sa tiež prechádzala po koľajniciach a v horúcom slnku nachádzala na zaolejovaných železničných podvaloch lebky psov, líšky i vtáctva.

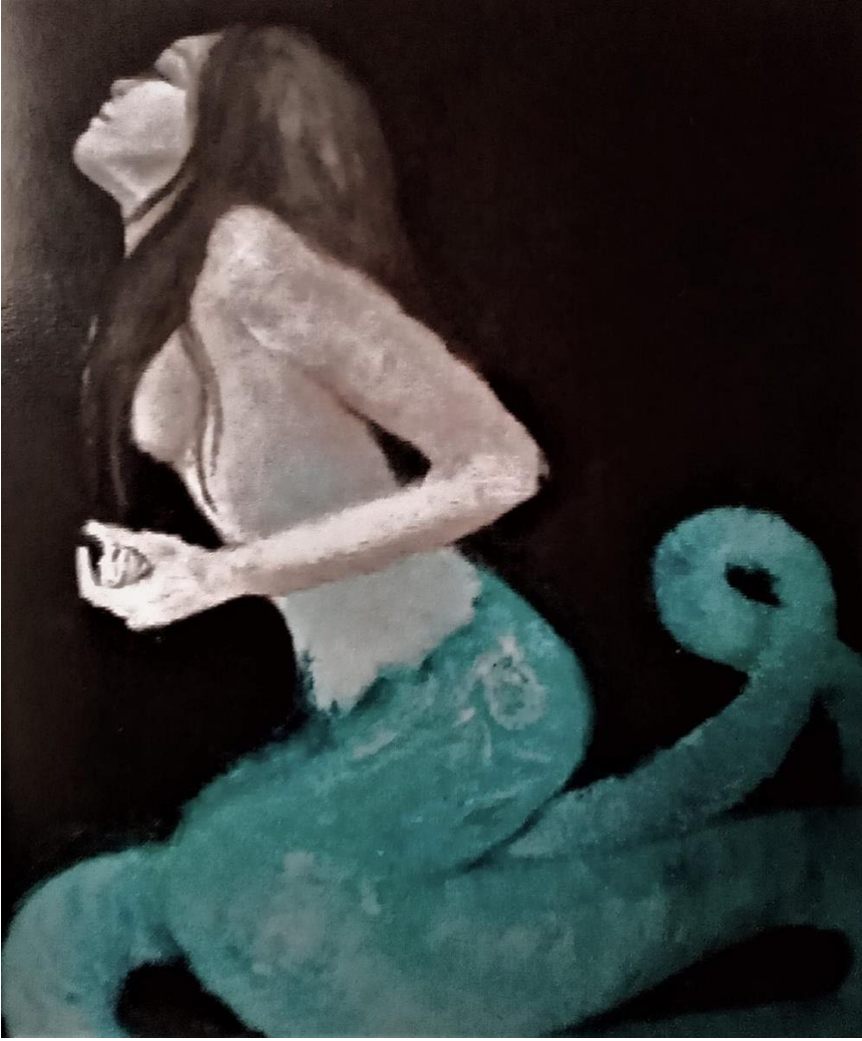
Jedného dňa sedela na takomto briežku a v rukách držala rozhodnutie o prijatí na strednú školu i internát, na talentových prijímacích skúškach skončila štvrtá najlepšia. Vietor jej rozvieval dlhé, pod pás siahajúce hnedé vlasy a cestou domov si nazbierala čerešní srdcoviek zo stromu rastúceho v záhrade nedostavaného domčeka pri trati. Vyfotila si zapadajúce slnko, ktoré sa trblietalo na koľajniciach a spolu s oblohou vo farbe tyrkysu so zapadajúcimi ružovkastými baránkami oblakov tvorili nádhernú scenériu, a pobrala sa domov. Na boku tkaná taštička, tričko vlastnoručne zabatikované dozelená a dlhá, kockovaná sukňa po mame.

OSLOBODENIE

Na strednej škole v malom mestečku, s dvoma starými, do oblohy vypínajúcimi sa kostolnými vežami, sa cítila dobre. Po ponižujúcich imatrikuláciách od štvrtáčok – ktorým papuľovala a nenechala sa nimi zastrašiť – sa adaptovala dobre. Začala milovať internát v prostredí úplného ticha pri viniciach, s parčíkom a starými nakláňajúcimi sa topoľmi, medzi ktorými často pobehovali zajace. Z opačnej strany sa pásavali srnky a za jasných nocí nádherne žiarila luna, ktorá ju fascinovala od detstva, žltá a nedosiadnutelná. Štyri roky strávené na internáte boli naplnené hudbou a tvorivosťou. So starožitným ruským fotoaparátom *Čajka*, zdedeným po dedovi, chodievala fotiť blízku prírodu či cintorín. S obľubou sa vracala do pokoja, ktorý v nej vyvolávala prítomnosť zosnulých duší. Chlapci, študujúci vinári, občas na jej adresu prehodili poznámku: „Rybana sa vracia z lovu“. Nosila dva vrkoče pod pás a oblečenie v štýle *hippie*. Preto ju nazývali aj nezávislou indiánkou. Jeden chlapec, ktorý ju videl na spoločnej fotografii z prvého ročníka, poznamenal: „Tejto je úplne všetko jedno.“ A mal hlbokú pravdu, ktorou žila a žije i v dospelosti. Stala sa tam pre ňu životne dôležitá udalosť, ktorá ovplyvnila jej ďalšie rozhodnutia v živote. Kúpila si knihu od Dalajlámu – *Vnitřní i vnější mír cestou meditace*. Nádherne voňala aromatickými tyčinkami a dievča v popoludňajších hodinách po skončení vyučovania pri nej snilo, v nádhernom, cez bordové závesy presvitajúcom popoludňajšom slnci. Učila sa. Začala si uvedomovať svoje detské previnenia i bezcitnosť a začala meditovať.

Už ako sedemnásťročná dokázala upokojiť myseľ a myšlienky sledovať bez vnútornej angažovanosti ako prelet sivých i tmavších obláčikov mentálnej aktivity v centre svojej pozornosti. Dlhé hodiny presedela v úplnom lotosovom sede, jej izba šírila príjemnú atmosféru vďaka vonným tyčinkám i pokoju a vyrovnanosti, ktoré v sebe našla. Akoby sa vrátila do stavu bezstarostného detstva a začala cítiť blaženosť života. Mala u dievčat rešpekt, chodili k nej po rôzne rady a obľúbili si ju. Na internáte i vonku prežívali rôzne bláznovstvá a ich raná dospelosť bola veľmi šťastná, aj keď plná rôznych mladistvých trápení citlivých duší. Našla si tu dobrú kamarátku a začala sa venovať okrem hry na klavíri i výtvarnému umeniu.

Nepoznala noty, ale napriek tomu učila dievčatá hrať popamäti prvé skladby, tak zistili jej absolútny hudobný sluch. Klavír stál v maličkovej miestnosti obloženej na stenách hrubými kobercami, aby tlmili hluk, a vedľa sa dalo na malom variči pripraviť jedlo. Kuchynka mala rozmery asi dva krát tri metre. Klavír bol trošku rozladený a nefungoval kláves C, avšak chvíle strávené pri ňom boli vždy pekným zážitkom. Na dosku starého Petrofa si uložili šálky s čajom a ponorili sa do hudobnej fantázie, často si i spievali. Romantika vinohradov, na ktoré mali výhľad, umocňovala náladu, pri ktorej zabúdali na množstvo povinností, ktorými ich zahŕňala škola. Snila pri melódiách beatnikov a hľadiac na zapadajúce slnce, maľovala si v tichom rozjímaní a nežnej odovzdanosti životu svoje prania do budúcnosti.

Mladučká žena prežívala euforické chvíle, ktorých život a jas jej zostal do veku, ktorý mal už len krôčik k štyridsiatke. Uchovávala si v sebe krásne zážitky z detstva, keď sa spolu s maminou rodinou z tvrdých dedinských pomerov spievali a smiali, boli k sebe vrúcni i krutí, chodili do lesov a ich život sa príliš nevzdŕaľoval od rôznych autorských štýlov starých slovenských spisovateľov. Zverstvá, ktorými oplývala mamina rodina a zároveň jej schopnosť ŕahať seba, ostatných i život celkovo k vitalite a radosti, mala zakorenené v génoch. Aj preto ľahšie, čo bol paradox, prežívala v ťažkých podmienkach v zdraví. Chradla a strácala životnú silu v sterilných pomeroch moderných ľudí. Milovala, keď si mohla uľaviť v prírode, keď sa jej zachcelo, tráva ju štekľila, ihličie rozvážalo a mravce jej liezli po nohách. Možno preto, že ju vychovávala a učila príroda, nemala strach zo žiadneho zvieraťa, a to ani o pár desiatok rokov neskôr. Maznala sa s pavúkmi a keď zabila muchu, bolo jej to úprimne ľúto. Láska k životu a jeho zmene ju neskôr zaviedla na cesty nebezpečné a plné život ohrozujúcich situácií.

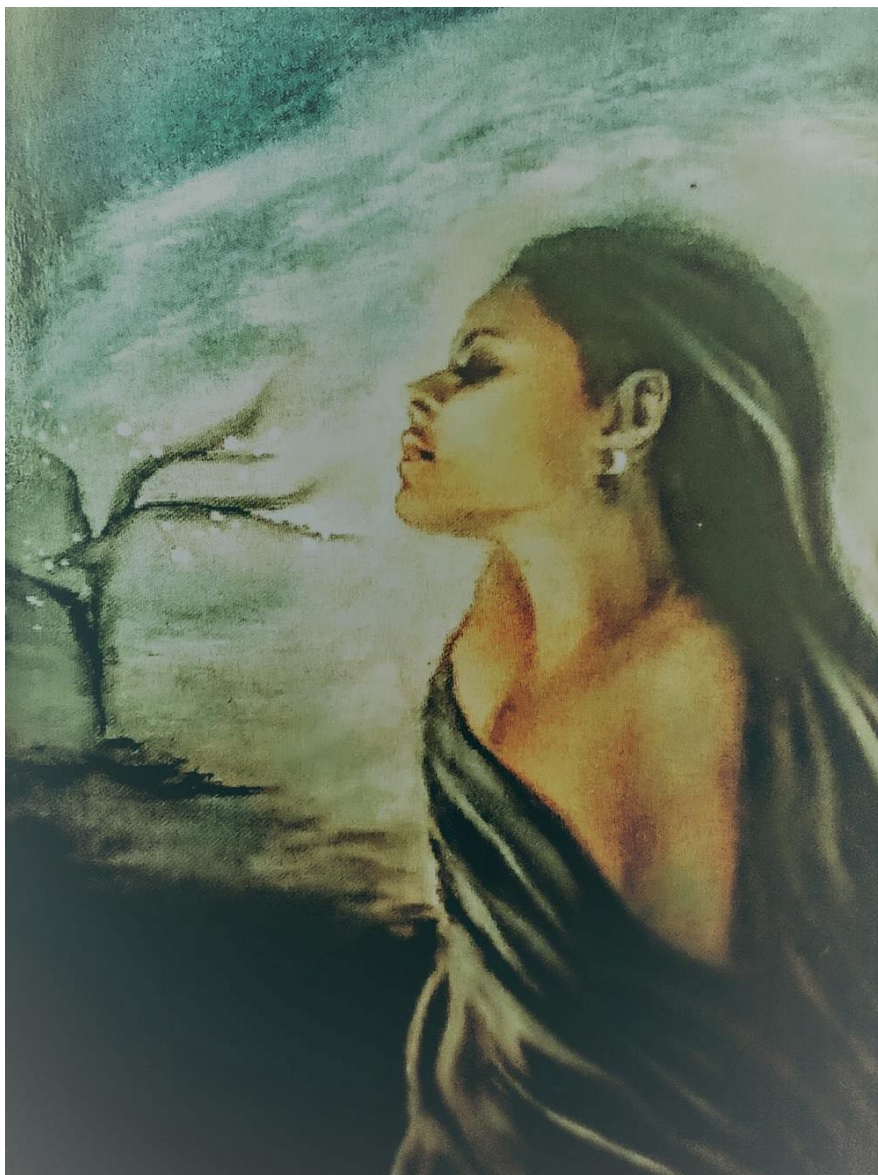
Balansovala na hrane ako artistka, až sa jej to stalo zvykom, a tak sa stala nebezpečnou pre ľudí s usporiadanou vlastnou realitou. Bola „nad“ nimi a jej realita bola natoľko usporiadaná, že ju bez obáv mohla odložiť v istote, že i bez použitia logiky situáciu automaticky vyhodnotí, pochopí podvedomím, a tak sa zachová nielen prospešne pre seba, ale prinesie i zamyslenie a kúsok prekvapenia ľuďom v blízkosti. Bývala originálna a nespútaná, dokonca nevyvolávala v ľuďoch závisť, pretože nebola sama pre seba dôležitou, a ich milovala.

Od tragiky jej detských nočných môt, keď sa zaprisahala, že ak sa ich zbaví, bude v šťastí žiť akýkoľvek život, sa posunula presne k tomuto cieľu a už nikdy sa ho nevzdala, nikdy ho neopustila. V porovnaní s tým, čo občas večer zažívala ako šesť až štrnásťročná, sa aj najdramatickejšie situácie v živote rovnali iba veľkej záťaži, ničomu viac. Mávala zvláštne vízie, najmä pri častých hádkach svojich rodičov. V bežnom stave vedomia sa jej po večeroch začala krútiť hlava a zrazu prenikla do inej atmosféry a doby. Keď bola citovo rozrušená, jednoducho jej myseľ navštívila záhadné miesta, snové a fantastické. Rodičia to ani nespozorovali, pretože sa stále správala obyčajne. Iba občas sa chvela zo šokov, ktoré jej často zapríčinili, neraz veľmi plakala. Skúsenosti z dotykov s týmito miestami využívala v bežnom živote. Napríklad pohľadom dokázala pohnúť labkou plyšovej hračky a zdalo sa jej to úplne prirodzené. To by sme však veľmi predbiehali, tak pekne postupne, ako si svoj život zvykla usporadúvať i ona sama.

ZAČÍNAME SAMI

Keď mala osemnásť, začala sa stretávať s ľuďmi z vyšších kruhov, hercami a hudobníkmi. Veľmi sa im páčila a lákali ju vstúpiť do biznisu s týmto povrchným a komerčným „umením“. Túto výzvu však neprijala. Jej duša bola príliš poctivá a jednoduchá pre podobné bláznovstvá. Najmä keď videla, ako sa takáto profesia podpisuje na kvalite života a zdraví. Po mnohých peripetiách s rodičmi sa vďaka povahe vydala na púť s cirkusom. Bol to vlastne začiatok jej vlastnej životnej cesty.

Zistila, že piesne sú prikrášená ilúzia reality, a keď sa stretla s dvoma trestancami, voziacich deti na poníkoch, dosť to ňou otriaslo. V noci bývala zima a šéfka cirkusu jej dala do kabíny kamiónu, v ktorej spala, pekné nové periny. Avšak dala jej aj elektrický ohrievač, od ktorého sa počas jej spánku zapálila prístrojová doska a mladica sa zobudila zadúšajúca sa dymom z plastu. Holými rukami uchytla horiaci prístroj a vyhodila ho z dverí s výkrikom: „horí!“ Popálila sa, ale zachránilo to jej aj mnohým iným život.

Prenocovala v maringotke s trestancami, kde jedného poprosila, aby ju chránil pred tým druhým, keby na ňu zaútočil. Mal dostať amnestiu od prezidenta a nebol to sexuálny delikvent ako ten druhý, ktorý začal koktať, keď spomínal, že uteká pred zákonom za to, že „neznásilnil“ štrnásťročné dievča. Prežívala akúsi vnútornú potrebu chrániť sa pred dovtedy neznámou špinou človeka.

Na druhý deň, lapajúc po dychu, balila obrovské šapito a bežala s priotrávenými pľúcami vyplatiť cirkusu vodu účtovanú na mesto, tak jej riaditeľka verila a dala jej tisícku do ruky. Ani si neuvedomila poctu, ktorej sa jej dostalo, považovala to za samozrejmosť, banálnu vec, že ju považujú za zodpovednú. Potom si zbalila *švestky*, pustila do slúchadiel Hanku Hegerovú, a odišla, príjemne unavená naspäť za mamou.

Neskúsená si za peniažky kúpila lístok na vlak a na stanici, kde po nej, keďže bola oblečená ako cirkusantka, pokukovali ľudia. Spokojne a s úsmevom opäť snila, najviac sa jej páčila pieseň *Magnetová hora*. I v ruchu haly, ba vtedy ešte lepšie, si dokázala vybaviť obrazy, ktoré v nej pieseň vyvolávala, akoby si nahrádzala bývalé nočné mory, ktoré si takto pretvorila na krásu. Žiarivými očami častovala ľudí navôkol. Takmer vždy sa usmiali. Cestou

si niesla igelitové tašky plné rôznych vecí. V dospelosti sa často čudovala svojej zručnosti. Vyzerala ako „tintítka“. Bola maličká a príliš jemná a krehká na pohľad. Sily však mala nadostač. Živá mladosť a detstvo v nej vypestovalo veľa odolnosti.

Cesty pokračovali. V Bratislave, kde mesiac študovala na umeleckej škole a odišla pre strach z narkomanov v triede, si už privyrábala v pekárňach, obchodoch s potravinami a baliarňach. Korunky si odkladala. Čosi ju však stále hnalo a lákalo ďalej. Sen o cudzine bol pre ňu vykúpením zo stresujúceho života. To si však trochu pomýlila.

Vycestovala. Našla inzerát, v ktorom ponúkali prácu na čerpacej stanici. Na Cypre. Predstava krajiny sa jej páčila, vybavili sa jej pomarančovníky a citrusy. Tak aj bolo, keď priletela. Po chvíľke pozorovania jej správania a spôsobov usúdili, že nie je vhodná na prácu čašníčky ani podobných aktivít, pretože je príliš obyčajná, poriadna, čestná, a tak ju prijali za svoju. V krásnej kafetérii v údolí, kde sa pásli kone, ju akýsi bohatý majiteľ pozval na obed. Na stenách budovy sa skveli nádherné maľby, no intuitívne vycítila nebezpečenstvo a naschvál robila pri každom súste nepekné grimasy, olizovala si prsty, len aby ju nechal na pokoji.

Dali jej grécke meno Varvara a rozprávali sa s ňou po anglicky a grécky. Napokon sa naučila ovládať oba tieto jazyky. Jedinýkrát bola na diskotéke. Americkí raperi sa potili spolu s ostatnými v dusnej miestnosti s farebným stroboskopickým a dúhovo žiariacim dymom. Pohybovala sa medzi nimi ako jašterica, len čo najďalej od tiel v rôznych nepríjemných, rozrušujúcich stavoch.

Jediný raz sa na Cypre zoznámila s vážnym podtónom s víziou budúcnosti. Volal sa Raed. Mal oči tmavoorieškovej farby, kučeravé havranie vlasy, útlú postavu a bol to Arab. Arab, ktorých tak často vídala v detstve na fotografiách z Lýbie, kde pracoval jej otec a ako dievča sa zdobila arabskými šatami a šperkami po mame. Raz si pomalovala celú tvár i ruky maminými hnedými tieňmi na oči a tancovala pri starých arabských piesňach pred zrkadlom, až na ňu začali písať a tieskať jej robotníci, ktorí ju popri stavaní budovy oproti s nadšením pozorovali. Raed mal auto BMW, ale nemala poňatia, čo je to za značku. Brázdili ulice, počúvali hudbu, zatiaľ čo spoznávali priestor v miernych horách navôkol.

Točila sa jej hlava z belasých diaľav. Prechádzala sa v banánovníkových poliach a stretala divých psov, až si uvedomila, že tí dvaja, Raed a jeho najlepší kamarát Jenny, sú tiež hladní a diví.

Dvaja obávaní chlapci v mestečku, ktorí mávali problémy s políciou, keďže im surovo kľúčom doškriabali šedý film na oknách policajného auta. Boli neskutočne chlapčensky romantickí a pracovali ako natierači budov. Bola zaľúbená? Nie. Nazdávala sa, že európska žena milovať Araba nedokáže. Miloval ju on, naivný a zženštilý. Jeho záľuba spočívala v neutíchajúcej túžbe po hudbe umelej arabskej speváčky s umelými témami a klipmi láskyplných slov a obrazov. V duchu sa na tom smiala, keďže sa považovala za realistku. Nebola jej blízka podobizeň ženy ako objekt materstva, sexu a násilne dobrého arabského srdca. Ostatní ju považovali za Arabku, bola snedá a vzhľadovo pripomínala tamojšie krásky. V duši však veľmi rebelovala, túžila mu rozkopať to jeho úžasné auto a nakoniec sa s ním rozišla. Neprijala jeho štandardnú predstavu budúcnosti so snami o dome, deťoch a rodine.

Odišla z ostrova a ukázala sa už len jedinýkrát o rok, na rozlúčku. Mala ho predsa len trochu rada aj keď jej ublížil najviac, ako muž môže ublížiť žene. Vziať si jej telo nasilu v opitom stave po návrate z *pubu* jej nepadlo príliš dobre, aj keď ho napokon len chápavo